

22.7.2021

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Lausuntopyyntö 2.6.2021

Lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi uudeksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Ympäristöministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi.

Tilapäinen säilytys

Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että vaarallisten aineiden tilapäinen säilytys keskitetään paikoille, joissa onnettomuusriskit ja näin ollen ympäristövahingot ja ympäristön pilaantuminen pystytään estämään huolellisen suunnittelun, valmistelun, varautumisen ja valvonnan kautta. Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota 30 §:n lauseeseen "...että vaaralliset aineet eivät tarpeettomasti vaaranna ihmisten, omaisuuden tai ympäristön turvallisuutta." ja esittää, että sana "tarpeettomasti" poistetaan. Samassa lauseessa käytetään termiä "ympäristön turvallisuus", mutta jää epäselväksi, tarkoitetaanko tällä ympäristönsuojelulain (527/2014 1 §) mukaista ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa tai ympäristövahinkoja. Termeihin, niiden yhdenmukaistamiseen ja määrittelyyn on syytä kiinnittää huomiota.

Ympäristöministeriö kantaa huolta pohjavesien suojelusta. Tilapäisen säilytyksen paikkaa ei lähtökohtaisesti tule lainkaan sijoittaa tärkeille tai muille vedenhankintaan soveltuville pohjavesialueille (luokat 1 ja 2). Mikäli näille alueille kuitenkin katsotaan erityisen painavien syiden vuoksi välttämättömäksi sijoittaa tilapäisen säilytyksen paikkoja, tulee riittävin riskinhallintakeinoin varmistaa, ettei säilytyksestä voi aiheutua pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Lisäksi tulee varmistaa, että paikalla noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varmistua siitä, että mahdolliset vaarallisten aineiden vuodot saadaan kerättyä talteen eivätkä ne pääse ympäristöön.

Ympäristöministeriö pitää hyvänä sitä, että kaikilta tilapäisen säilytyksen paikoilta vaaditaan sisäinen pelastussuunnitelma sekä tilapäisen säilytyksen vastuuhenkilö. Vaatimus sisäisestä pelastussuunnitelmasta laajenee kaikille tilapäisen säilytyksen paikoille, mikä on kannatettavaa. Sisäisen pelastussuunnitelman laatimisen yhteydessä on syytä tehdä huolellinen riskien arviointi ja kiinnittää huomiota paikan sijaintiin suhteessa vesistöihin, pohjavesiin sekä paikan lähistöllä mahdollisesti sijaitseviin juomavesikaivoihin.

YM kiinnittää huomiota siihen, että tilapäisestä säilyttämisestä ei tarvitse ilmoittaa erikseen pelastusviranomaiselle. Tilapäisen säilytyksen paikan sisäinen pelastussuunnitelma kuitenkin toimitetaan pelastusviranomaiselle, joten tätä kautta pelastuslaitoksella pitäisi olla tieto tilapäisestä säilytyksestä ja mahdollisuus varautua onnettomuuksien torjuntaan.

Asetus

YM ei kannata mahdollisuutta pinota kahta kuljetusyksikköä päällekkäin, kun kyseessä on ympäristövaaralliset aineet, erityisesti jos säilytys tapahtuu pohjavesialueella. Tämä ei ole mahdollista muillakaan tavoin luokitelluilla aineilla ja yhtä lailla on pelastusviranomaisen esteetön pääsy vaarallisia aineita sisältävien kuljetusyksiköiden luokse varmistettava. Päällekkäin pakkaaminen voisi olla mahdollista korkeintaan, kun kyseessä on UN 3077 aineet, jotka ovat kiinteitä.

Ympäristöministeriö pitää hyvänä, että tilapäisen säilytyksen paikalle asetetaan vaatimus vaarallisten aineiden vuotojen ja saastuneiden vesien talteen keräämisestä.

Ympäristöministeriö pitää hyvänä, että sisäinen pelastussuunnitelma toimitetaan Liikenne- ja viestintävirastolle ennen toiminnan aloittamista ja että siitä pyydetään lausunto pelastusviranomaiselta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä aluehallintovirastolta. Liikenne- ja viestintävirasto antaa johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta. Epäselväksi jää, onko kyseessä päätös, jolla voidaan velvoittaa turvallisuuden parantamiseen tilapäisen säilytyksen alueella.

Ylijohtaja

Leena Ylä-Mononen

Eriyasisiantuntija

Minna Valtavaara